

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2035

Yttrande part: Vikens Kultur & Byaförening

Avseende : Översiktsplan 2035, särskilt Viken med omland och kultur samt miljö-, befolkning- och trafikkonsekvenser.

Mottagande part: Höganäs kommun

Plan- och bygglovsavdelningen

263 82 Höganäs

2018-12-06

INTRODUKTION

Styrelsen för Vikens Kultur- och Byaförening (VKB) avger härmed synpunkter på förslaget till Översiktsplan 2035 (ÖP 2035) för Höganäs kommun.

VKB redovisar nedanstående punkter som centrala och utvecklar kommentarerna på följande sidor under nedanstående rubriker:

1. BEFOLKNINGSUTVECKLINGEN	3
2. TRAFIKSITUATIONEN	3
2.1 Karlsfältsvägen/väg 111	3
2.2 Helsingborgsvägen/Höganäsvägen (gamla 111:an)	4
2.3 Trafiksäkert till skolan	4
2.4 Mera cykel	4
3. PENDLING	4
4. SERVICE	5
5. NYA OCH GAMLA VIKEN	6
6. ATT BEVARA ETT KULTURARV	6
7. MILJÖ OCH HÅLLBARHET	7
7.1 Stränder och strandhedar	7
7.2 Svanebäcksskogen och andra dungar	8
7.3 Häckar, grönytor, lekområden och parker	8
7.4 Vikenparken	8

1. BEFOLKNINGSUTVECKLINGEN

I ÖP 2035 föreslås Viken växa med cirka 1 900 invånare vilket kommer att innebära en nybyggnation på cirka 830 nya bostäder.

Idag har byn cirka 4 600 invånare.

I proportion till nuvarande storlek är det en mycket stor utbyggnad som successivt kommer att ske i Viken.

Planen framhåller ofta samhällets lämpliga läge med tanke på närheten till Helsingborg och de goda allmänna kommunikationerna.

VKB ifrågasätter den föreslagna utbyggnadstakten för Viken. Sett till byns karaktär är en utbyggnad på denna nivå inte lämplig alls. En storskalig utbyggnad, tänk villa- och radhusmattor tryfferade med högre hus, särskilt invid ett resecentrum, skapar en utpräglad förortkänsla och riskerar bykänslan. Det gamla fiskeläget kommer att hamna ännu mer i skymundan.

Om planen förverkligas kommer utbyggnaden att befästa byns karaktär av sovort, ett samhälle som främst förser andra kommuner med arbetskraft. Ett sätt att tänka som går stick i stäv med att satsa hållbart och långsiktigt, eftersom pendlingen kommer att öka snarare än minska.

VKB förväntar sig att kommunen tydligare kopplar en ökad inflyttning med fler arbetsplatser i byn. På den f d Statoiltomten, som ägs av kommunen, borde man därför helt och hållet tänka i annat än bostäder. Här kan byggas för vårdcentral, vårdboende, företagshotell och andra verksamheter.

2. TRAFIKSITUATIONEN

Vi ställer oss bakom en allmän önskan om att det ska vara enklare att välja bort bilen, särskilt i närtrafik. Biltrafiken ska inte heller ta plats på bekostnad av andra trafikslag. I de gamla kvarteren bör biltrafiken ske på de gåendes villkor, cykel- och gångstråk ska prioriteras och säkras samt att man ytterligare stimulerar cykel-, gång- och busstrafik i närtrafik, det vill säga det som i ÖP 2035 anges som inom fem kilometers radie.

2.1 Korsningen Karlsfältsvägen/Väg 111:

Detta är den allra farligaste korsningen, alla kategorier. Och med tanke på planerad utbyggnad måste en ombyggnad av denna korsning prioriteras.

Den som ska över väg 111 vid Karlsfältsvägen har svårt att hålla koll både söderut (kurva) och norrut (backkrön) på korsande trafik. Hastigheten är 100 km/h men tyvärr körs det inte sällan fortare än så.

Här bör det snarast byggas om. En rondell är det bästa alternativet. I samband med en ombyggnad bör det också ges plats för en busshållplats vid 111:an, Viken Östra, precis som det finns en hållplats som heter Laröd Östra några kilometer söderut. På så vis skulle en del Vikenbor kunna åka med expressbussen mellan Höganäs och Helsingborg.

Det går inte att acceptera de utbyggnadsplaner som presenteras i Översiktsplan 2035 utan att något görs åt korsningen Karlsfältsvägen/111:an.

2.2 Helsingborgsvägen/Höganäsvägen (Gamla 111:an):

Denna tidigare genomfartsled var förr en 70-sträcka. Folk körde i 90. Nu är det 50-väg men folk kör gladeligen fortare. Ökad hastighet medför ökat buller. Men det är det minsta problemet. Risken med de höga hastigheterna, med ouppmärksamma bilister och direkt farliga bilister som kör om på vänster sida om refugerna, när bussen stannar vid Musselvägen och Viken Centrum, kan orsaka katastrofer.

Hastigheten måste lugnas ned, trafikanternas göras uppmärksamma på att man kör på en lokal bygata, där det finns fastighetsutfarter, flera korsande gator och en gata som trafikeras av oskyddade trafikanter – gående, barn till skola och träning på Vikvalla, cyklister, hundar, joggare med mera.

Hastigheten bör sänkas till 40 km/h. Fler övergångsställen markeras, hinder upprättas mot omkörning på vänster sida av refug, sam ett antal inskränningar, som hindrar trafiken att blåsa på.

Detta skulle kunna få fler att använda Prästavägen – och en ombyggd utfart vid Karlsfältsvägen – för att ta sig ut på 111:an.

2.3 Trafiksäkert till skolan:

Vi hoppas att kommunen skulle kunna underlätta för fler barn att cykla eller gå till skolan på trygga gång- och cykelvägar. Idag är biltrafiken till och från skolan på framför allt morgnarna ett onödigt riskmoment.

2.4 Mera cykel:

Kommunen har skapat en fantastiskt fin och belyst cykelled från Höganäs till Ängelholm. Så ska det se ut. Det ska givetvis satsas minst lika mycket på cykeltrafik som biltrafik, om man vill eftersträva ett hållbart samhälle. Men det haltar. På många ställen slutar en cykelväg i – ingenting. Ett abrupt slut, cyklisten ändrar på en trottoar eller rakt ut i biltrafiken. Så ska det inte vara. Detta är inget större problem i Viken – ännu. Men kommunerna måste se över cykelvägarna, så att de är lika väl planerade som bilvägarna. Till exempel bör man säkra upp cykelvägen mellan Viken och Höganäs.

Det är också viktigt att planera för bra genvägar för cykel mellan de olika delarna av Viken, och att dessa förses med säkra cykelöverfarter över huvudgatorna.

3. PENDLING

Höganäs kommun är en pendlingskommun. De flesta pendlar söderut mot Helsingborg och passerar rondellen vid Brohult. Under cirka en timme på morgonen och cirka en timme på eftermiddagen är köerna långa på 111:an. Det är i längden en ohållbar situation. Samtidigt som det verkar helt orimligt att lösningen ska vara ytterligare körfiler när det under resten av dagen är betydligt glesare trafik på sträckan.

Det måste till andra trafiklösningar.

Kollektivtrafiken måste byggas ut. Vi noterar att man i planen fastnat för bussalternativet, som erbjuder stor flexibilitet. Vi föreslår att man därför tar fasta på just detta.

Med en ny busshållplats, Viken Östra, skulle man, som vi tidigare nämnt, erbjuda även Vikenborna möjligheten att ta buss 222, snabbbussen mellan Höganäs och Helsingborg.

220 kan fortsätta att gå som tidigare genom Viken.

Men ytterligare busslinjer bör startas.

Vad sägs om en 221:a som kör till Knutpunkten via Maria station och inte Brohult. För att en sådan sträckning skulle bli riktigt effektiv krävs att det går tåg från stationen både till Ängelholm och Lund/Malmö.

Vad sägs om en 223:a som kör till Knutpunkten via Väla och därmed passerar många arbetsplatser längs med vägen.

Det är också hög tid att stadsbuss 8 som stannar vid Domsten i fortsättningen fortsätter till Viken. Att Vikenborna för några år sedan förlorade möjligheten att hoppa på och av bussen längs med Helsingborgs norra delar, Laröd/Hittarp var en klar försämring.

4. SERVICE

Viken har under senare år byggts ut relativt kraftigt. Många barnfamiljer har flyttat till byn. Tyvärr hängde kommunen i sin iver över att växa inte riktigt med när det gällde det egna ansvaret. Länge gjordes ingenting åt Vikensskolan som snabbt blev alltför liten och inte alls var anpassad till de många nya eleverna.

Nu byggs äntligen Vikensskolan om och ut.

Men hur länge kommer den att räcka med tanke på planerad inflyttning enligt Översiktsplan 2035? Med en tillväxt på i snitt 125 individer per år innebär det att 25-30 skolbarn årligen flyttar in. Vilka åtgärder och planer har kommunen för skolor och förskolor med tanke på att man vill att Viken ska växa med cirka 1 900 nya invånare fram till 2035?

Nya kommuninvånare innebär inte enbart nya skatteinkomster. Det kostar också eftersom kommunen har skyldigheter gentemot sin invånare. Kommunen är huvudman för skola och omsorg.

Vi noterar att det nu ska byggas ytterligare ett trygghetsboende för äldre i Viken. Det är bra.

I och med en ökad inflyttning krävs att kommunen hänger med vad beträffar utbyggnad av såväl barnomsorg som äldreomsorg.

Men det finns annan samhällsservice som också måste byggas ut.

Vikenborna önskar att en vårdcentral etableras. Framför allt saknas tillgång till distriktssköterska och barnvårdscentral.

Detta är områden som Region Skåne är huvudman för. Men kommunen måste kunna påverka regionpolitikerna att ta beslut i den riktningen.

Tyvärr har vi inte sett några konkreta initiativ i den riktningen.

Men om samhället ska vara hållbart bör äldre och småbarnsföräldrar kunna gå eller cykla till distriktssköterska eller barnvårdscentralen.

Ett ökat antal invånare är ingen automatisk garant för ett ökat serviceutbud. Viken har fortsatt växa allt sedan den första utbyggnaden i slutet av 1950-talet men antalet affärer och företag har under samma period bara blivit färre.

Kommunen kan planera för mark som kan användas för verksamheter men driver inte företag eller affärer. Men en kommun kan verka för att den offentliga servicen finns på plats och är lättillgänglig för medborgarna.

5. NYA OCH GAMLA VIKEN

Vi har redan varit inne på vikten av att nu äntligen ta avgörande steg mot att omvandla Helsingborgsvägen/Höganäsvägen till en lokal gata, så att gamla och nya Viken kan växa samman till en enda by. Det är en enkel och effektiv lösning för att minska av barriäreffekten av genomfartsgatan.

Det är önskvärt att ny bebyggelse på gamla Statoiltomten avsätts till olika verksamheter och butiker i första hand. I området finns redan Tempo, Lantmännen och Jöns-sons Bil.

Samtidigt vill vi varna för att på konstlad väg försöka att skapa ett centrum i en by som Viken. Särskilt mot bakgrund av tidigare försök vid till exempel UP-Hallen och Folk tandvården där det finns ett torg som inte är en plats där människor umgås utan enbart passerar.

Det är bra om det finns ett varierat utbud i området kring Statoiltomten. Det är gott nog att människor rör sig i området. Det behövs dock inga torg för det.

Trafik som enbart ska passera Viken ska naturligtvis välja 111:an.

Boende öster om Helsingborgsvägen/Höganäsvägen ska helst använda sig av Prästavägen och Karlsfältsvägen för att ta sig ut på 111:an.

Olika delar av Viken ska bli lätta att nå till fots och till cykel.

Boende längs Bygatan klagar på både höga farter och felaktig parkering. Här kan krävas bättre övervakning för att få bukt med de problemen. Vi hoppas att kommunen vill titta på detta.

En konstruktiv lösning är att göra Gamla Viken till en fotgängarzon.

6. ATT BEVARA ETT KULTURARV

VKB har tidigare riktat kritik mot att kommunen kan tänka sig 4,5 våningar höga hus på den så kallade Potatisåkern i hörnet av Helsingborgsvägen och Karlsfältsvägen. Vi menar alltså att detta är ett stort misstag och att det kommer att förändra Vikens unika siluett där endast kyrkan och Sophiamöllan sticker upp. De höga husen på Potatisåkern byggs alldeles vid gränsen till den gamla byn och riskerar att bli en mur mot denna. Vi befärdar också att den tillåtna höjden på Potatisåkern kommer att bli vägledande och leda till fler höga hus i flera av de områden som nu pekas ut för exploatering. Det gäller både området på den före detta Statoilmacken samt det stora området söder om Karlsfältsvägen och öster om Helsingborgsvägen. (Vi5 och Vi2.)

I förslaget till Översiktsplan 2035 finns många vackra formuleringar beträffande hänsyn till kulturvärdena i kommunen. Till exempel står det: "Vid ny- och ombyggnad ska hänsyn tas till den befintliga miljön med historiska värden, landskapsbild och vyer samt immateriella värden."

Det står vidare specifikt om Viken: "Vid planering i Viken ska framtida bebyggelse placeras och utformas i harmoni med befintligt bebyggelsemiljö och karaktär, landskapsbild, viktiga siktlinjer och riksintressanta värden. Utbyggnaden i södra Viken ska ske

med stor hänsyn och varsamhet till riksintressanta värden i Gamla Viken, så att viktiga siktlinjer och läsbarheten av den befintliga kulturmiljön inte går förlorad.”

Detta är formuleringar som vi verkligen ställer oss bakom. Men mot bakgrund av planarbetet för Potatisåkern måste vi ställa frågan; vem tar i framtiden ansvar för att kulturarvet verkligen vårdas? Är detta bara vackra ord? Hur kan det bli mer än tjugiga formuleringar?

VKB har förhoppningen att i denna översiktsplanering, de centrala frågorna kring det Gamla Vikens värden behandlas på rätt sätt och i en konstruktiv dialog. En långsiktig plan utarbetas, så att Viken även om hundra år har kvar sin charm som en levande by och inte förpassats till ett annex till Frilandsmuseet i Brede, med enda avsikt att erbjuda havsutsikt från balkongerna.

7. MILJÖ OCH HÅLLBARHET

Kullabygdens stränder är utsatta för erosion. Vidare är landskapet längs stränderna även utsatta för ett hårt tryck. Risker som ska bevakas och som vi som kommunen i framtiden måste kunna parera för. VKB ber om svar på hur allvarligt kommunen ser på bevarandet av strandlinjerna.

Jordbruksmarken knapras det på, när kommunen önskar expandera byarna. Fast kommunen hävdar att man ska spara jordbruksmarken och inte utnyttja den för andra ändamål.

VKB ber om svar på hur allvarligt kommunen ser på bevarandet av jordbruksmarken. En mark som format landskapet och som på många ställen har den högsta klassningen. På just sådan mark är det inte lämpligt att uppföra byggnader eller andra installationer. Vårt samhälle har ett ansvar inför kommande generationer. Söker man omkring, kan man finna sämre områden, ej optimal för åkermark, som man kan bebygga. I och för sig inga storskaliga kvartersuppföranden, men hållbart i längden. Ser kommunen sig omkring med hållbarhet för ögonen, kan man finna att en mer diversifierad utbyggnad i alla småbyarna och en förtätning i centralorten bättre tillgodoser ett hållbart samhälle.

7.1 Stränder och strandhedar

Stranderosionen fortsätter. Havet äter sig in i sandstränderna och flyttar om sanden, samt även sten och stora klippblock. Det stenrev som ligger norr om fortet är i dag hälften av vad det var på 1980-talet. Och så är det längs hela kusten. Men kommunen har själv bidragit till allvarlig förstörelse, genom flera fatala försök att anlägga en gångväg mellan strandheden norr om fortet och norr ut längs golfbanan. En omöjlig uppgift. Nu är stigen raserad för tredje gången, ingreppen på stränderna med maskiner och felaktig hantering har försvagat växtligheten där, så att strandklitterna rasar. Sand flyger in mot land och havet tar med sig sand ut till havs.

VKB önskar kommunens försäkran att inga mer försök eller ingrepp görs på denna ömtåliga kuststräcka längs Viken - Svanebäck.

Skulle Vikens befolkning öka med uppemot 2 000 personer inom en tjugoförårsperiod, kommer detta att få stora konsekvenser för markslitage på strandhedarna. Redan i mitten av 1990-talet var kommunen medveten om detta, då man vägrade en sommarkiosk-etablering nedanför fortet, med motiveringen att strandhedarna skulle skadas av det myckna springet. Analogt, det man insåg då, måste gälla även idag. Växtligheten har inte ändrats.

VKB önskar besked om kommunen har en plan för uthålligheten av strandhedarna idag och om kommunen har klart för sig konsekvenserna av att ytterligare nära 2 000 människor ska trampa längs stränderna och idka friluftsliv här i framtiden.

7.2 Svanebäcksskogen och andra dungar

Viken har inga skogsområden. Det finns en talldunge söder om Gamla Viken, det finns en dunge på golfbanan vid Vikens norra del och så finns Svanebäcksskogen, också det en dunge, egentligen från början en park och av något större unikt värde än de övriga två dungarna. Denna park anlades för 100 år sedan, till den så kallade engelska villan av makarna Sieurin, som en engelsk park, med ädellövträd, företrädesvis bok. Idag tillhör dungen kommunen, som enligt vad VKB erfar, borde dungen kunna skötas bättre. Där sker en viss gallring, men man kan öppna upp genom slyröjning, så parken inte växer igen, utan att man kan utnyttja den i sin helhet. Parken är ett kärt lek område för barn och skolklasser.

7.3 Häckar grönytor, lek områden och parker

Kommunen sköter grönytor och häckar. Men konsekvensen av vissa insatser bör begrundas. Stora grönytor som används som fotbollsplaner får plötsligt en kulle anlagd, vilket begränsar möjligheten att flytta fotbollsmål, så att slitaget kan utjämnas. Ett annat stort grönyteområde fick plötsligt några träd planterade. Ungefär lite hipp som happ. Det finns kanske en plan som kommunen kan informera om i dessa ärenden? Gräsklippning utförs nöjaktigt. Däremot är ansning av häckar och vildvuxna träd starkt eftersatt. Ja, kommunen klipper sina häckar, men enbart sidledes och utan att gallra bort sådant som inte hör till häcken. Det vore därför bättre om kommunen inventerade befintligt bestånd först, innan man "pyntar" grönytor, och la kraft på att röja upp och återställa de häckar man har. Vildvuxna snår på 5-6 meter var väl aldrig meningen?

VKB noterar att kommunen håller efter och rustar upp befintliga lekplatser. Trivsel, variation och säkerhet ökas.

7.4 Vikenparken

Kommunen skall ha en stor eloge för anläggningen av den nya Vikenparken. Ett stort område, med en stor lekplats, vattendrag, ett område för särskilt intressant beväxning, grönytor, kullar etc. Rätt placerad centralt i nya området Vikens Ry.

Nuvarande utsläpp längs stränderna, t ex Svanbäck, stranden nedanför fortet etc, går idag rätt ut i havet i en kulvert som stannar i strandmynningen. Det vore lämpligare i varje fall under badsäsong om dagvattnet hanterades i en kulvert ett stycke ut i havet. Har kommunen en plan för detta?

Vid utbyggnad avser kommunen bygga fördröjningsmagasin, dvs dammar, öppna diken. Det kan bli trevligt, med lite parkstruktur omkring, men även farliga faller för små barn. Risker måste avvägas mot fördelar och trevnad. Hur ser kommunens bedömning ut?

Sammanfattningsvis vill VKB framhålla att hållbarhetsfrågorna bör vara centrala för långsiktig planering. Tyvärr tvingas VKB konstatera att i dessa är ÖP35 alltför vag. Goda intentioner är bra men man skulle önska att ÖP 35 var en plan som visade vägen mot ett hållbarare samhälle, istället för vägen till ett ökat transportberoende.

Den politiska viljan att öka invånarantalet befästs tydligt i de ytterst konkreta siffror för den tänkta befolkningsökningen under planperioden. Man skulle önska att hållbarhetsfrågorna behandlades med samma konkretion.

Viken den 6 december 2018

Styrelsen för Vikens Kultur- och Byaförening
genom

Lotta Hördin
ordförande

0707 23 61 96
info@vikensbyaforening.se